

SİRKÜLER
Sayı: 2008/143

İstanbul, 27.08.2008
Ref: 4/143

Konu:

ÖZÜRLÜ SİGORTALILARIN İSTİHDAMINA İLİŞKİN İŞVEREN HİSSESİ PRİMİ TEŞVİKİNE DAİR 2008-77 NO.LI SGK GENELGESİ YAYIMLANMIŞTIR

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesinin birinci fıkrasında;

“İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç özürlü, kamu işyerlerinde ise yüzde dört özürlü ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır.”

aynı maddenin altıncı fıkrasında ise;

“Özel sektör işverenlerince bu madde kapsamında çalıştırılan 17.07.1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi özürlü sigortalılar ile 01.07.2005 tarihli ve 5378 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen korumalı işyerlerinde çalıştırılan özürlü sigortalıların, aynı Kanunun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesiyle belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası özürlü çalıştıran, yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu fıkra göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazinece Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.”

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen Kanun maddelerine göre, işverenler 2008-77 no.lı Genelge'de açıklanan usul ve esaslara göre başvurmaları halinde;

- Aynı il sınırları içinde elli veya daha fazla sigortalı çalıştıran işyeri işverenleri, kontenjan dahilindeki özürlü sigortalılarını, aylık sigorta bildirgesinde 14857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden %100 oranında, kontenjan haricindeki özürlü sigortalılarını 54857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden %50 oranında,
- Korumalı işyeri işverenleri, 14857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden %100 oranında,
- Özürlü sigortalı çalıştırmakla yükümlü olmayan işverenler ise, 54857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden %50 oranında,

İstifade edebileceklerdir.

Hazine tarafından karşılanacak tutarın tespitinde, sigortalı için prime esas kazanç alt sınırı (bu sınır gerek eski 506 sayılı gerekse yeni 5510 sayılı Kanuna göre asgari ücret tutarı olup, 01.07.2008 – 31.12.2008 arası 638,70 YTL'dir) üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisseleri dikkate alınacaktır.

Sağlanacak teşvikten yararlanabilmek için, işveren tarafından teşvik harici diğer tüm prim ödemelerinin yasal süresi içinde yapılmış olması şarttır.

Diğer teşvik kanunlarına istinaden yararlanılan bir sigorta primi işveren hissesi teşviki bulunması halinde, ayrıca bu düzenlemeye dair teşvikten yararlanılamayacaktır.

İşsizlik sigortası primleri hakkında, sigorta primi işveren hissesi teşviki uygulanmayacaktır.

Sosyal güvenlik destekleme primine tabi olarak çalışanlar, topluluk sigortasına tabi olanlar, yurt dışında çalışan sigortalılar, aday çırak, çırak ve öğrenciler için bu uygulamadan yararlanılması söz konusu değildir.

Hazinece karşılanan sigorta primleri, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

**DENGE DENETİM YEMİNLİ
MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.**

EK:

2008/77 No.1ı SGK Genelgesi

Sayı : B.13.2.SSK.5.01.08.00/ 73-0310- 575886

19/8/2008

Konu : Özürlü sigortalıların istihdamına ilişkin
işveren hissesi prim teşviki

GENELGE

2008 – 77

1- Genel Açıklamalar:

Bilindiği üzere, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesinin 10 uncu fıkrasında, Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranların üstünde özürlü, eski hükümlü ve terör mağduru çalıştıran işverenlerin kontenjan fazlası işçiler için özürlü ve eski hükümlü çalıştırmakla yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran veya çalışma gücünü % 80'den fazla kaybetmiş özürlüyü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre ödemeleri gereken işveren sigorta prim hisselerinin % 50'sinin kendilerince, % 50'sinin ise Hazinece ödeneceği hükme bağlanmış ve sözkonusu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar devredilen Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığının 5/12/2003 tarihli, 16-303 Ek sayılı ve 9/3/2005 tarihli, 16-331 Ek sayılı Genelgeleri ile açıklanmıştır.

Bu defa, 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesi, 26/5/2008 tarihli ve 26887 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesi ile değiştirilmiş olup, anılan maddenin;

birinci fıkrasında;

“İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç özürlü, kamu işyerlerinde ise yüzde dört özürlü ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü olduğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır.”

dördüncü fıkrasında;

“Yer altı ve su altı işlerinde özürlü işçi çalıştırılmaz ve yukarıdaki hükümler uyarınca işyerlerindeki işçi sayısının tespitinde yer altı ve su altı işlerinde çalışanlar hesaba katılmaz.”

altıncı fıkrasında ise;

“Özel sektör işverenlerince bu madde kapsamında çalıştırılan 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi özürlü sigortalılar ile 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen korumalı işyerlerinde çalıştırılan özürlü sigortalıların, aynı Kanunun 72 nci ve 73 üncü maddelerinde sayılan ve 78 inci maddesiyle belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamı, kontenjan fazlası özürlü çalıştıran, yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisi Hazinece karşılanır. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi ve sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarın ödenmiş olması şarttır. Bu fıkraya göre işveren tarafından ödenmesi gereken primlerin geç ödenmesi halinde, Hazinece Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılacak ödemenin gecikmesinden kaynaklanan gecikme zammı, işverenden tahsil edilir. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.”

hükümlerine yer verilmiştir.

4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesine 5763 sayılı Kanunla getirilen yukarıda belirtilen hükümler, 1/7/2008 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş olup, sözkonusu hükümlerin uygulanmasına ilişkin Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüklerimizce yürütülecek işlemler aşağıda açıklanmıştır.

2- 4857 Sayılı Kanunun 30 uncu Maddesinde Düzenlenen Sigorta Primi İşveren Hissesi Teşvikinden Yararlanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar:

2.1- Kapsam;

4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine 5763 sayılı Kanunla getirilen sigorta primi işveren hissesi teşviki; özel sektöre ait işyerlerinde çalıştırılan özürü sigortalıların, sigorta primine esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hisselerinin, anılan maddede belirtilen oran ve şartlar dahilinde Hazinece karşılanmasını düzenlemektedir.

Anılan maddenin altıncı fıkrasına göre, yalnızca özel sektör işverenlerince çalıştırılan özürü sigortalılardan dolayı sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanması sözkonusu olup, kamu işyerlerinde (genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler, köyler ile bunlara bağlı işletmeler, sermayesinin yarısından fazlası bunlara ait olan işyerleri ve diğer kamu işyerlerinde) çalıştırılan özürü sigortalılar için, bahse konu sigorta prim teşvikinden yararlanması mümkün bulunmamaktadır. Buna göre; mahiyet kodu (1) ve (3) olarak tescil edilen veya resmi nitelikte olduğu halde (2) mahiyet kodu verilen işyerleri kapsama dahil edilmeyecektir. Mahiyet kodu daha önce (1) veya (3) olarak verildiği halde, özel sektör işyeri olduğu iddia edilerek bu Kanunla getirilen teşvikten yararlanmak isteyen işverenlerin durumları üniteler tarafından mevzuat çerçevesinde araştırılacak ve sonucuna göre işlem yapılacaktır.

Yine, anılan maddenin dördüncü fıkrası uyarınca, yer altı ve su altı işlerinde özürü işçi çalıştırılması yasak olduğundan, sözkonusu faaliyetleri yürüten işyerlerinde fiilen yer altı ve su altı işlerinde çalıştırılanlardan dolayı sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanması mümkün olamayacaktır.

2.2- Özürü Statüsünde Çalıştırılan Sigortalılara İlişkin Yapılacak Başvurunun Şekli ve İstenilecek Belgeler;

4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde düzenlenen teşvikten yararlanmak isteyen işverenlerin; Türkiye İş Kurumu İl/Şube Müdürlüklerinden onaylatacakları ve özürü statüsünde çalıştırdıkları sigortalıların TC kimlik numarasını, ad-soyadını, İş Kurumuna tescil tarihini, kontenjan dahilinde/korumalı işyerinde/kontenjan fazlası olarak/yükümlü olunmadığı halde çalıştırma durumlarını ihtiva eden (Ek-1)'de yer alan belgenin aslını işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüklerine ibraz etmeleri gerekmektedir.

İşyerinde kontenjan fazlası olarak veya yükümlü olunmadığı halde çalıştırılan özürü sigortalıların, daha sonra kontenjan dahilinde çalıştırmaya başlanması durumunda bu değişikliğin yine Türkiye İş Kurumu İl/Şube Müdürlüklerinden onaylatılacak (Ek-1)'de yer alan belge ile belgelenmesi gerekmektedir.

İşverenler, işyerinde çalıştırdıkları özürü sigortalıların tamamının son durumlarını göstermek üzere Türkiye İş Kurumu İl/Şube Müdürlüklerinden onaylatacakları (Ek-1)'de yer alan belgeyi, her yılın Ocak ayı içinde Kuruma ayrıca ibraz edeceklerdir.

Korumalı işyerlerinde çalıştırılan özürü işçilerden dolayı teşvikten yararlanmak isteyen işverenler ayrıca, işyerlerinin korumalı işyeri statüsünde olduğuna ilişkin belgenin aslını veya ilgili Türkiye İş Kurumu İl/Şube Müdürlüğüne onaylanmış suretini işyerinin işlem gördüğü Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüğüne ibraz edeceklerdir.

4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi 1/7/2008 tarihi itibarıyla değiştirildiğinden anılan maddenin değiştirilmeden önceki 10 uncu fıkrası uyarınca teşvikten faydalanmakta olan işverenlerin de, çalıştırmayı sürdürdükleri özürü sigortalılarından dolayı yeni düzenlemelere göre sigorta primi

işveren hissesi prim teşvikinden yararlanabilmeleri için (Ek-1) belgeyi Kuruma vermeleri gerekmektedir.

2008/ Temmuz ayına ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinden başlamak üzere, 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamında Kuruma bildirilecek olan özürlü sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgesinden önce, (Ek-1) belgelerinin Kuruma verilmesi gerekmektedir. Söz konusu belgeler Kuruma ibraz edilmediği sürece anılan maddede düzenlenen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanılması mümkün olamayacaktır.

Örnek 1- Özürlü işçi çalıştırmakla yükümlü olmayan işveren tarafından 18/8/2008 tarihinde işe başlatılan özürlü bir sigortalı için, 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamında sigorta primi işveren hissesi teşvikinden faydalanılmak istenildiği varsayıldığında, 2008/Ağustos ayına ait aylık prim ve hizmet belgesinin yasal süresi içinde Kuruma verilmesinden önce bu sigortalıya ilişkin (Ek-1)'de yer alan belgenin işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüğüne ibraz edilmesi halinde, sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanılabilecektir.

Yer altı ve su altı işleri ile iştigal edilen işyerlerinde, madde kapsamına girecek nitelikte özürlü işçi çalıştırıldığından bahisle 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamındaki sigorta primi işveren hissesi teşvikinden faydalanılmak istenilmesi halinde, bahse konu özürlü sigortalıların fiilen yer altı ve sualtı işlerinde çalıştırılmadıklarının iş sözleşmesi ile ayrıca belgelenmesi gerekmektedir.

2.3- Başvuru Üzerine Sosyal Güvenlik İl/ Merkez Müdürlüklerince Yapılacak İşlemler;

4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanılabilmesi için, özürlü sigortalılara ilişkin aylık prim ve hizmet belgelerinin;

- Aynı il sınırları içinde elli veya daha fazla sigortalı çalıştıran işyeri işverenlerince, kontenjan dahilinde çalıştırdıkları özürlü sigortalılar için 14857 sayılı Kanun türü, kontenjan fazlası olarak çalıştırdıkları özürlü sigortalılar için 54857 sayılı Kanun türü,

- Korumalı işyeri işverenlerince, 14857 sayılı Kanun türü,

- Özürlü sigortalı çalıştırmakla yükümlü olmayan işverenlerce ise, 54857 sayılı Kanun türü, seçilmek suretiyle, Kurumumuza gönderilmesi gerekmektedir.

Aylık prim ve hizmet belgelerinin 14857 veya 54857 sayılı Kanun türü seçilmek suretiyle Kurumumuza gönderilebilmesi için, işverenlerin, (Ek-1)'de yer alan belge ile birlikte işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüğüne müracaat etmeleri gerekmektedir.

Yapılan müracaatlar üzerine, sistem üzerinde gerekli kodlamanın yapılması amacıyla sözkonusu belge, supervizöre intikal ettirilecektir. Supervizör tarafından işveren sistemi ana menüden 9-1-3-10 nolu seçenekler işaretlenmek suretiyle erişilen "4857/30. MADDE KAPSAMINDA ÖZÜRLÜ SİGORTALI ÇALIŞTIRAN İŞYERLERİ GİRİŞ" menüsü vasıtasıyla

İşlem Kodu : _ (E=Ekleme, I=İnceleme, S=Silme)

İşyeri Sicil No: _ 01 _ 006 _ - _

İşyeri Ünvanı :

Hazine Payı : _ (1:Kontenjan dahilinde/Korumalı İşy.Özürlü Sigortalı-%100
2:Zorunluluk Dışı Özürlü Sigortalı-%50)

Başvuruda bulunan işverene ait işyeri sicil numarası sisteme girildikten sonra,

- % 3 oranında özürlü çalıştırmakla yükümlü olan özel sektör işyerleri ile korumalı işyerleri için Hazine Payı bölümüne 1 kodu ("Hazine Payı : 1 Kontenjan dahilinde/Korumalı İşy.Özürlü Sigortalı-%100"),

- Özürlü sigortalı çalıştırmakla yükümlü olmadığı halde özürlü sigortalı çalıştıran işyerleri için Hazine Payı bölümüne 2 kodu (Hazine Payı : 2 Zorunluluk Dışı Özürlü Sigortalı-%50), verilecektir.

Sistem üzerinde gerekli kodlama yapıldıktan sonra, başvuru formu işyeri dosyasında muhafaza edilmek üzere Sigorta Primleri Servisine gönderilecektir.

2.4- Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinin Verilmesi, Hazinece Karşılancak Olan İşveren Hissesi Sigorta Priminin Hesaplanması ve Primlerin Ödenmesi;

2.4.1. Aylık prim ve hizmet belgelerinin verilmesi;

4857 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinde öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanmak amacıyla yapılan başvurular üzerine 2.3 nolu bölümde açıklandığı şekilde gerekli kodlama yapıldıktan sonra,

- Aynı il sınırları içinde elli veya daha fazla sigortalı çalıştıran işyeri işverenleri, kontenjan dahilindeki özürü sigortalılarını 14857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden % 100 oranında, kontenjan haricindeki özürü sigortalılarını 54857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden % 50 oranında,

- Korumalı işyeri işverenleri, 14857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden % 100 oranında,

- Özürü sigortalı çalıştırmakla yükümlü olmayan işverenleri ise, 54857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle sigorta primi işveren hissesi teşvikinden % 50 oranında,

İstifade edeceklerdir.

Örnek-1 Ankara ilinde faaliyet göstermekte olan (B) Limited Şirketinin 6 tanesi özürü statüsünde olmak üzere toplam 56 sigortalı çalıştırdığı varsayıldığında, sözkonusu işyeri işverenin çalıştırmakla yükümlü olduğu özürü sigortalı sayısının 2 olması nedeniyle, aylık prim ve hizmet belgelerinin, özürü sigortalılardan 2'si için 14857 sayılı Kanun türü, diğer 4 özürü sigortalı için 54857 sayılı Kanun türü seçilmek suretiyle gönderilmesi gerekmektedir.

Örnek 2- Balıkesir ilinde faaliyet gösteren (D) Anonim Şirketinin 3'ü özürü statüsünde olmak üzere toplam 17 sigortalı çalıştırdığı varsayıldığında, sözkonusu işverenin, özürü sigortalı çalıştırma yükümlülüğü bulunmadığından, bahse konu 3 özürü sigortalıya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesini 54857 sayılı Kanunu türünü seçmek suretiyle göndermesi gerekmektedir.

4857 sayılı Kanununun 30 uncu maddesi kapsamındaki sigorta primi işveren hissesi teşvik hükümleri, 1/7/2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiş olup, bu kapsamda alınacak ilk aylık prim ve hizmet belgesi 2008/ Temmuz ayına ilişkin olacaktır.

Bahse konu sigorta primi işveren hissesinin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak 506 sayılı Kanun uyarınca vermeleri gereken aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içinde Kuruma vermeleri gerekmektedir. Aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi geçtikten sonra verilmesi halinde, anılan maddede belirtilen işveren hissesi sigorta primi teşvikinden yararlanılamayacaktır.

İşverenlerin, 4857 sayılı Kanununun 30 uncu maddesi kapsamına giren sigortalılara ilişkin düzenledikleri asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içinde e-Bildirge ortamında Kurumumuza göndermiş olmalarına karşın, daha sonra aynı dönemlere ilişkin yasal süresi dışında asıl veya ek nitelikte aylık prim ve hizmet belgesi verilmesi veya bu belgelerin Kurumca re'sen düzenlenmesi durumunda, sonradan verilen veya Kurumca re'sen düzenlenen aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı teşvik hükümlerinden yararlanılmasına imkan bulunmamaktadır. Bu durumda sonradan verilen belgelerdeki sigorta primlerinin sigortalı ve işveren hisselerinin tamamının gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenden tahsili cihetine gidilecektir.

2.4.2. Hazinece karşılanacak olan işveren hissesi sigorta priminin hesaplanması;

4857 sayılı Kanununun 30 uncu maddesinde, özel sektöre ait;

- Korumalı işyerlerinde çalıştırılan özürü sigortalılar ile aynı il içinde elli veya daha fazla işçi çalıştırılmasından dolayı yüzde üç oranında kontenjan dahilinde çalıştırılması gereken her bir özürü sigortalı için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamının,

- Elli veya daha fazla sigortalı çalıştıran işverenlerin kontenjan fazlası olarak çalıştırdıkları özürü sigortalılar ile yükümlü olmadıkları halde özürü sigortalı çalıştıran işverenlerin çalıştırdıkları

her bir özürlü sigortalı için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisinin,

Hazinece karşılanması öngörülmüştür.

Buna göre;

– 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürsümler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 14 üncü maddesine istinaden çıkarılan Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde, normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürsümler için meslekî rehabilitasyon ve istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve malî yönden desteklenen ve çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği işyeri olarak tanımlanan Korumalı işyerlerinde ve aynı il içinde elli veya daha fazla işçi çalıştırılması nedeniyle çalıştırmakla yükümlü olunan özürsümler sigortalılara ilişkin prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamının,

– Yükümlü olmadığı halde veya kontenjan fazlası olarak (yükümlü olunandan fazla) özürsümler sigortalı çalıştıran işverenler, çalıştırdıkları özürsümler sigortalılara ilişkin prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde ellisinin,

Hazinece karşılanması suretiyle teşvikten yararlandırılacaktır.

Örnek 1- (C) Kollektif Şti.'nin iş kazası ve meslek hastalığı prim nispetinin (2), çalıştırdığı toplam sigortalı sayısının 100 ve bu sigortalılardan 7 sinin özürsümler olduğu ve her bir özürsümler sigortalıdan dolayı Kuruma bildirilen SPEK tutarının 800,00 YTL olduğu varsayıldığında,

Teşvik dikkate alınmadan özürsümler sigortalı için ödenmesi gereken sigorta prim tutarı;

İşveren Hissesi : 34 (prim nispeti) - 14 (sigortalı hissesi) = % 20

$$800,00 \text{ YTL} \times 20 / 100 = 160,00 \text{ YTL}$$

Sigortalı Hissesi: 800,00 YTL x 14 /100 = + 112,00 YTL

Toplam ödenecek prim: 272,00 YTL

* Kontenjan dahilinde çalıştırılan 3 özürsümler sigortalının her biri için,

Hazinece karşılanacak olan tutar; (1/7/2008-31/12/2008 dönemi için SPEK aylık alt sınırı: 638,70 YTL)

SPEK alt sınırı x İşveren Hissesi/100 = Hazinece karşılanacak tutar

$$638,70 \text{ YTL} \times 20/100 = 127,74 \text{ YTL}$$

İşverence ödenecek tutar;

(İşveren Hissesi - Hazinece Karşılanacak Olan Tutar) + Sigortalı Hissesi

$$(160,00 \text{ YTL} - 127,74 \text{ YTL}) + 112,00 \text{ YTL} = 144,26 \text{ YTL} \text{ olacaktır.}$$

* Kontenjan fazlası olarak çalıştırılan (7 – 3) = 4 özürsümler sigortalının her biri için,

Hazinece karşılanacak olan tutar;

SPEK alt sınırı x İşveren Hissesi x % 50 = Hazinece karşılanacak tutar

$$638,70 \text{ YTL} \times 20 / 100 \times 50 / 100 = 63,87 \text{ YTL}$$

İşverence ödenecek tutar;

(İşveren Hissesi - Hazinece Karşılanacak Olan Tutar) + Sigortalı Hissesi

$$(160,00 \text{ YTL} - 63,87 \text{ YTL}) + 112,00 \text{ YTL} = 208,13 \text{ YTL} \text{ olacaktır.}$$

2.4.3. Primlerin ödenmesi;

4857 sayılı Kanun türü (14857 ve 54857) seçilmek suretiyle yasal süresi içinde Kuruma verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk etmiş sigorta primlerinin işveren hissesine ait kısmının Hazinece karşılanabilmesi için, aynı aya ilişkin gerek 4857 sayılı Kanun türü seçilerek, gerekse Kanun türü seçilmeksizin düzenlenmiş aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk etmiş sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden kısmı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine isabet eden kısmının tamamının ödenmesi gerekmektedir.

Sigorta primlerinin sigortalı hissesine isabet eden kısmı ile işveren tarafından ödenmesi gereken (Hazinece karşılanmayan) tutarının, yasal süresi içinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, gerek işveren tarafından ödenmesi gereken kısma, gerekse Hazine tarafından karşılanması gereken kısma isabet eden gecikme cezası ve gecikme zammı, işverenden tahsil edilecektir.

Örnek 1- Kontenjan dahilinde çalıştırılan özürlü sigortalıya ilişkin 2008/ Ağustos ayına ait 14857 sayılı Kanun türü seçilmek suretiyle düzenlenmiş ve yasal süresi içinde Kuruma verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgesinden dolayı tahakkuk eden tutarın aşağıda belirtildiği şekilde olduğu ve işveren tarafından ödenmesi gereken tutarın yasal süresi dışında ödenmek istenildiği varsayıldığında,

Sigorta primine esas kazanç:	Hazinece karşılanacak tutar:	İşveren tarafından ödenmesi gereken tutar:
800,00 YTL	124,55 YTL	143,45 YTL

143,45 YTL borç aslı ile birlikte, ödemenin yapıldığı tarihe kadar 124,55 YTL + 143,45 YTL = 268,00 YTL'ye isabet eden gecikme cezası ve gecikme zammı işveren tarafından ödendiği takdirde, 124,55 YTL tutarındaki sigorta primi Hazinece karşılanacaktır.

Örnek 2- Yukarıda belirtilen örnekteki işveren tarafından ödenmesi gereken 143,45 YTL tutarındaki kısmın 140,00 YTL'sinin yasal süresi içinde ödendiği, kalan kısmının ise yasal süresi dışında ödenmek istenildiği varsayıldığında, bu defa 3,45 YTL borç aslı ile birlikte, ödemenin yapıldığı tarihe kadar 124,55 YTL + 3,45 YTL = 128,00 YTL'ye isabet eden gecikme cezası ve gecikme zammı işveren tarafından ödendiği takdirde, 124,55 YTL tutarındaki sigorta primi Hazinece karşılanacaktır.

2.5- Diğer Teşvik Kanunlarından Yararlanan İşverenlerin Özürlü İstihdamı Teşvikinden Yararlanmaları;

Diğer teşvik Kanunlarına istinaden sigorta primi işveren hissesi teşviki uygulamasından yararlanmakta olan işverenlerin, teşvik kapsamına giren özürlü sigortalılarından dolayı aynı dönem için ve mükerrer olarak 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde öngörülen teşvikten yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.

Örnek- (D) Anonim Şirketinin, ilk kez sigortalı olarak çalışmaya başlayacak olan 22 yaşındaki özürlü bir kişiyi 15/8/2008 tarihinde işe aldığı varsayıldığında, sözkonusu sigortalıdan dolayı gerek 4447 sayılı Kanunun geçici 7 nci maddesine gerekse 4857 sayılı Kanunun değişik 30 uncu maddesine istinaden sigorta primi işveren hissesi teşviki şartlarını taşıyan sigortalısından dolayı aynı dönem için ancak bir teşvik uygulamasından faydalanması sözkonusu olacaktır.

3- Diğer Hususlar:

3.1.4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne göre, aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin, çalıştırmakla yükümlü olduğu özürlü işçi sayısının tespitinde toplam işçi sayısı dikkate alındığından, kontenjan dahilinde özürlü sigortalı çalıştırılmasının sözkonusu olduğu durumlarda özürlü sigortalı hangi işyerinde fiilen çalıştırılıyor ise o işyerinden Kuruma bildirim yapılacaktır.

Örnek- Aynı işverene ait Ankara ilinde faaliyet gösteren konfeksiyon işyerinde 65, market işyerinde 22 sigortalının çalıştırıldığı varsayıldığında; işverenin özürlü sigortalı çalıştırma yükümlülüğünün tespitinde aynı il sınırları içindeki her iki işyerinde çalıştırılan işçilerin toplamı dikkate alındığından, örnekteki işveren yönünden bu sayı 87 olacaktır. İlgili mevzuat gereği buna göre hesaplanan kontenjan dahilindeki özürlü sigortalı fiilen hangi işyerinde istihdam ediliyor ise o işyerinden Kuruma bildirim yapılacaktır.

3.2 506 sayılı Kanun kapsamına girecek nitelikte özürlü sigortalı çalıştırılmadığının veya sigorta primi işveren hissesi teşvikinden % 50 oranında yararlanılması gerektiği halde % 100 oranında yararlanıldığına anlaşılması halinde, evvelce Hazine tarafından yersiz olarak karşılanmış olan sigorta prim tutarları, anılan Kanunun 80 inci maddesi dikkate alınmak suretiyle ödeme vadesinin bittiği tarihi takip eden aydan başlanarak hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte işverenlerden tahsil edilecektir.

3.3. Aylık prim ve hizmet belgelerini, 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanabilmek amacıyla 14857 veya 54857 sayılı Kanun türünü seçmek suretiyle gönderen işyerlerinin listesi alınarak, bu işyerlerinde anılan Kanun maddesinde belirtildiği şekilde özürlü sigortalı çalıştırıp çalıştırılmadığı veya sigorta primi işveren hissesi teşvikinden % 50 oranında yararlanması gerektiği halde % 100 oranında yararlanan işyerlerinin bulunup bulunmadığı ya da Türkiye İş Kurumu İl/Şube Müdürlüklerince bildirilen kişiler haricinde bildiri yapılan kişilerin bulunup bulunmadığı, aylık prim ve hizmet belgeleri ile Türkiye İş Kurumu İl/Şube Müdürlüklerince onaylanmış (Ek-1) belgeleri karşılaştırılmak suretiyle her ay düzenli olarak kontrol edilecek ve sonucuna göre işlem yapılacaktır.

3.4- 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinde öngörülen sigorta primi işveren hissesi teşvikinden yararlanmakta olan işverenlerin, her yılın Ocak ayında özürlü sigortalı çalıştırdıklarına dair (Ek-1) belgelerini Türkiye İş Kurumu İl/ Şube Müdürlüklerinden onaylatarak işyerinin bağlı bulunduğu Sosyal Güvenlik İl/Merkez Müdürlüğüne ibraz etmeleri gerektiğinden, bu belgelerin her yılın Ocak ayında ibraz edilmemesi halinde, aylık prim ve hizmet belgelerinin 14857 veya 54857 sayılı Kanun türü seçilerek gönderilmesinin engellenmesi amacıyla daha önce verilmiş olan “kod” ilgili ünitece kaldırılacak ve bahse konu belgenin yeniden ibrazına kadar bu işverenler söz konusu Kanunda öngörülen teşvikten yararlandırılmayacaktır.

3.5. 14857 ve 54857 sayılı Kanun çeşidi seçilmek suretiyle düzenlenen aylık prim ve hizmet belgelerinden dolayı tahakkuk eden işsizlik sigortası primleri hakkında, sigorta primi işveren hissesi teşviki uygulanmayacaktır.

3.6. Sosyal güvenlik destek primine tabi olarak çalışanlar, topluluk sigortasına tabi olanlar, yurt dışında çalışan sigortalılar, aday çırak, çırak ve öğrenciler için 14857 ve 54857 sayılı Kanun çeşidi seçilemeyecektir.

3.7. Hazinece karşılanan sigorta primleri, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmayacaktır.

3.8. 4857 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamına giren sigortalılara ilişkin sigorta primlerinin işveren hissesi Hazinece karşılanabilmesi amacıyla Muhasebe Servislerince yapılacak olan işlemler, Strateji Geliştirme Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Daire Başkanlığınca ayrıca açıklanacaktır.

3.9. Devredilen Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığınca yayımlanan 5/12/2003 tarihli, 16-303 Ek sayılı ve 9/3/2005 tarihli, 16-331 sayılı Genelgeler 31/7/2008 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Ek:1- 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesine göre özürlü sigortalı çalıştıran işverenlere Türkiye İş Kurumunca verilecek belge

Fatih ACAR
Kurum Başkanı V.

TÜRKİYE İŞ KURUMU..... İL/ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu Maddesine Göre Özürlü Çalıştıran İşverenlere
Sigorta Primi İşveren Hissesi Teşvikinden Yararlanmak Amacıyla Verilecek Belge

İşverenin Ad-Soyadı / Unvanı :

(Ait Olduğu Ay/Yıl :/200.....)

İşyeri Sicil No :

İşyeri Adresi :

İşyerinde Çalıştırılan Özürlünün			Kontenjan Dahilinde Çalıştırılmaktadır.	Korumalı İşyerinde Çalıştırılmaktadır.	Kontenjan Fazlası Olarak veya Yükümlü Olunmadığı halde Özürlü Statüsünde Çalıştırılmaktadır.
TC Kimlik No	Adı-Soyadı	İş Kurumuna Tescil Tarihi			

AÇIKLAMA:

- 1- Hiçbir sütun boş bırakılmayacak, kullanılmayan sütunlar (0) ile kapatılacaktır.
- 2- Hangi kapsamda çalıştığı (*) ile işaretlenecek, diğer sütunlar (0) ile kapatılacaktır.
- 3- Kontenjan fazlası olarak veya yükümlü olunmadan çalıştırılanlara ilişkin belge düzenlenmiş olanlar Kontenjan dâhilinde çalışmalarını sürdürdüğü takdirde belge tekrar verilecektir
- 4- İşten çıkışlar için belge verme zorunluluğu bulunmamaktadır.
- 5- İşe tekrar girişlerde belge yeniden düzenlenecektir.

ONAY

İl/Şube Müdürlüğü